

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 43. ANULU XI.

Sabiuu 26 Maiu, 1863.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adreseate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu au 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a. Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7 cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. v. a. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Privire asupra ordinii dietale provisorie.

(Capetu.)

Catu pentru detiermurirea cercurilor electorale si a comunelor singulare indreptate la tramiterea de deputati dietali, cea d'antau parere, ce ne cuprinde, e, ea regimulu si in privintia acest'a au cercatu a midiloci intre trecutu si presinte, intre privilegiu si dreptu egal. Caci o multime de comune fara nici o insemnatale le vedemu figurandu ca alegatore de deputati propri numai din acea cauza, ca tramisesera si mai nainte deputati dietali, d. e. Ocn'a Sabiului, Illyefalva, Olahfalva etc. Pe de alta parte iarasi vedemu intrandu in dreptulu acest'a forte importante comune foste pan'aci neindreptate: Aiudulu, Turd'a, Deasiulu, Mociulu etc. Aci fara ndoiela s'au facutu concessiuni mari elementului magiaru, ore-care si celui romanu prin impartasirea Saliscei, Rasnariului etc. cu asemenea dreptu. La tota ntemplarea insa ni se pare, ca mai multu au castigatu prin acesta ordine provisorie Sasii; au castigatu mai multu, pentru-ca au perdutu mai putinu, ba nimica din drepturile sele esceptiunale dinnainte de 1848. Ba prin radicarea Orastiei si a Reghinului sasescu la rangu de orasie numerulu deputatoru loru cresce de nou. De aceea deca mai cerca si Sasii a se vaiera, ca nu figureza cu dreptulu electoralu si Agnita, Cisnadi'a, Codlea etc., ni se pare ca o ducu numai „ut aliquid dixisse videantur“, numai ca sa nu-si arete bucuria pentru acestu successu stralucitu.

Mai multa cauza atatu de a fi multiamiti, catu si de a fi nemultiamiti deplinu cu acestu regulamentu provisoriu au Romanii. Multiamiti, pentru-ca se deschide si loru usi'a dietei transsilvane, dar ne multiamiti deplinu, caci nu li se da polintia de a lua pusatiunea, aceea, ce credu ca le compete in tiara. Insa Romanii si aici nu uita, ca tota inceputulu este greu.

Cu censulu de 8 fl. preste totu credemu ca suntu multiamiti cam toti Transilvanii. Fi-voru firesece unii, caror'a censulu acest'a li se va pare prea micu; altii iarasi, caror'a li se va pare prea mare. Pentru cei d'antau nu este mangaiere; ear' cei din urma se potu linisci incatu-va prin dispusatiunea § 29. c), dupa care, nefiindu intr'o comuna indreptata la tramiterea de deputati propri 40 alegatori cu dare directa de 8 fl., numerulu pan' la 40 se va supplini prin cei-ce platescu dare mai multa dupa ei, d. e. 7 fl. 90, 7 fl. 80, 7 fl. 70, 7 fl. 60 xr. s. a. m. d. Si asi in privintia censulu credemu ca se cam potu linisci toti. Chiaru si legile din 1848, atatu de inaltate de Magiari pentru liberalitate loru, pretindu prin § 4. c) de-la alegatori dare de 8 fl. afara de darea capulu. Astfelu prin censulu acest'a suntu feriti Transilvanii atatu de alegatori proletari (calici, serantoci,) catu si de alegatori numai din class'a celor mai avuti; va sa dica, Transilvanii voru fi, scutiti de doua rele mari, dintre cari cestu din urma apasa ca o petra de mora d. e. asupra Romaniei si nu ierta, ca sa ajunga la carm'a trebiloru o partida tare si resoluta nationala. — Un'a pote aru fi mai dorit'o Romanii transilvani: ca aceia, cari au servitu la milita si pentru Tronu si patria si-au datu in perichu comoditatea, castigulu, sanatatea, ba si vietia, sa fia intratu in dreptulu de alegatori fara nici unu censu: o dorintia acest'a cu atat'a mai considerabila, caci aru fi fostu, credemu, bine-

ventata din partea totoruru locuitorilor tieri fara nici o deosebire.

Unu actu de dreptate saluta Romanii si in acea determinare a legii, in urma careia scaunele filiale alu Saliscei si alu Talmaciului sa fia scose cu alegerile deputatoru de sub scaunulu Sabiului si puse subt unu commissaru, pre care-li-lu va tramite Guvernulu r. alu tieri.

Punctulu acela insa, care imbucura pre Romanulu mai multu decatu tote, e § 23 din regulamentulu dietalu, prin care fia-carui membru alu dietei li sta'n voia a se folosi in dieta de un'a din cele trei limbi indatinatale in tiara. Nunumai iubirea cea vechia traditionala a Romanulu catra limba sea e causa acestei bucurii pentru respectarea limbei lui in adunarea tieri, ci si aceea, ca elu cu aceasta respectare a limbei sele gusta acum mai multu decatu ori candu alta data unu fruptu alu tinerei constitutiuni austriace. Foile magiare-fresce-tragu la critica aspra acesta mesura, in urma careia intr'o adunare sa se vorbesca in trei limbi. Noi dincontra aflamu acesta mesura forte dreapta si forte naturala. Dreapta, pentru-ca prin ori ce favorire a unei limbi pe conta celorlalte doua se stramuta principiulu indreptatirei egale; naturala, pentru-ca constitutiunea antemartiala insasi e isvorulu si causa acestei impregiurari. Pareea acest'a se pare stranea, dar e adeverata. Caci tocmai acesta constitutiune, ce tragea ziduri chinesice intre diferitele populatiuni, specialminte eschidea pluralitatea populatiunei de-la ori ce dreptu, dandu-lu acest'a numai si numai unei minoritati privilegiate, — tocmai acesta constitutiune rigida si nemilosa a nascutu intre feluritele popore ale patriei o rivalitate, carea le face pre tote a nu lasa o iota seau o cirta din dreptulu loru. Caci altumintrea, precumu in alte tieri poliglote, asi si in Transsilvania noastra s'aru fi potutu face prin contielegere rationala, ba dictata de necesitate aru fi trebuitu sa se faca un'a limba limba diplomatica. Asia insa, platindu unu pecatu vechiu, locuitorii tieri fosti indreptatii n'au nici celu mai micu dreptu a se tangui asupra acelu pasu alu legi. Reu semnu, candu cine-va se plange si reclama asupra dreptatii!

Unu cuventu despre alegeri.

Sabiuu in 25 Maiu. Comissuniile centrale prin diferilele orasie indreptate la tramiterea de deputati dietali, precum si comitetele centrale electorale prin cercuri se formeza neinctatu, si intrebarea cea mai de aproape acum este: Cine voru fi alegatori? cine voru fi alesii? Despre intrebarea a dou'a ne rezervamu a vorbi cu alta ocasiune; de asta data ne oprimu la intrebarea cea d'antau: Cine voru fi alegatorii? — § 29 alu ordinii dietale provisorie ne spune, ca dreptulu acest'a compete —

a) totoruru locuitorilor barbatesci, cari au trecutu de 24 ani, posedu liber'a administratiune a averei sele si nu se tinu du statulu servitorescu, deaca pentru anulu de contributiune 1861/2 au platitu contributiune totala directa de statulu celu putnu 8 fl. v. a;

b) fara privire la sum'a contributiunei directe ce o dau: Preotiloru, capelaniloru, predicatoriloru, doctoriloru, chirurgiloru, ingenieiloru, artistiloru academici, professoriloru, a potecariloru, notariloru comunali si invetietoriloru in acelu cercu electoralu, unde locuiescu cu stabilitate.

Nu vom vorbi despre punctul b), presupunându, ca competenții voru cunoște importantia dreptului seu și voru lucra după aceeașta cunoștință. Mai greu însă va fi, a aduce masă a poporului la aceea, că să alege. Apăsarea cea îndelungată, ce au suferit-o poporul nostru de sute de ani, și eschiderea lui de la toate drepturile politice, l-au făcutu cu totul nepăsătoriu de lucrurile publice. Căci ce au știutu el până acum altă decât: Crede, taci, robesc și plătesc! De aceea partea cea mai mare a lui și dreptulu de a alege deputati la dieta, suntemu siguri, ca nu-lu va privi ca unu dreptu constituționalu, ci ca o sarcină nouă ce i se încarcă pe spate. Aici dar se deschide pentru toti amicii și binevoitorii poporului unu câmpu largu și manosu: de a capacita, de a sfatui, de a conduce pre poporulu pe calea legală la întrebuintierea dreptului seu. Cu deosebire multu voru poté face în privința această preoții români, cari prin toate vijeliile trecutului și-au pastratu formosulu renume: de a fi cei mai de aproape și cei mai caldi amici ai poporului. Preoții dar, însă și investitori, dirigatorii de totă classă și preste totu ori ce inteligenti români au astadi cea mai sântă îndatorire către poporulu seu, de a starui legalmente din toate puterile se, că dintre cei îndreptățiti la alege-re după § mai susu citatu nici unulu să nu se retraga! Folósele provenitóre din alegerea tuturor celor îndreptățiti sunt multe și mari; dar să ne pazim a le descrie poporului în limbage și forme necuprinse și nepricepute de el, ci să-i arătăm lucrulu din partea cea mai practică; ca adică alegendu cu totii, ei voru scóte prin voturile se deputati români, barbati de incredere, ómeni pre cari îi dóre de popor și cari în dietă voru starui apoi pentru îndreptățirea deopotriva a tuturor, pentru simplificarea deregatoriilor, pentru desfacerea cauzelor între fostii iobagi (respectiv comune iobag-sci) și proprietari, pentru regularea certelor și judecăților pentru moșii și hotare, midilocitu chiaru și pentru împuținarea contribuției, și preste totu pentru usurarea și buna starea poporului. Ear deaca se va retrage poporulu dela alege-re, prin urmare deaca se voru alege deputati, cărora nu le pasa de el: toate acele drepturi și folóse i se perdu, și îi voru fi perdute cine știe până cându!

Sabiiu în 25 Maiu. Despre dietă transsilvană are „Botschafter“ după „M. C.“ următoarele: Preste puțin dle se voru începe alegerile pentru fiitorea dieta transsilvană pe basă regulamentulu dietalu provisoriu. Într-aceea pe sub nivelulu (ari'a) vietii publice ómenii nu sunt neactivi.

Casin'a eschisivu nobileasca din Clusiu ține conventiculele se și desfășura pe sub mână activitate energioasă. Devis'a se pare a se fi și datu, și a fi acést'a: Alegeți barbati independinti! Independinti firesce vine a se 'ntielege în sensulu magiaru, după care independinte e numai acéla, care se opune diplomei din 20 Octobré și legéi fundamentale de statu din 26 Februaru, și staruesce pentru uniunea Transsilvaniei cu Ungari'a. Alta independintia domni magiari din Clusiu nu recunosc.

Si în Brasiovu se dice ca partid'a magiara e foarte activa prin agentii sei. Prin sate se da de grija țieranilor alegatori, că câtu se póte să alege ómeni din starea lor și nu domni de-lă orasiu, pentru ca acést'i nu sunt independinti nu cunosc dările și poverile saténului și prin urmare nu lucra cu zelulu recerutu pentru usurarea acestu'a.

Cu prostimea de pe sate firesce credu ca în privința uniunii o voru gata mai curendu, decâtu cu inteliginții dela orasie, cari vedu și cugeta mai departe.

Sabiiu în 23 Maiu. În 28/16 Maiu s'au formatu în comună Orlatu Comitétulu centralu pentru ambele cercuri de alegere Salisce și Talmaciu sub conducerea D-lui Senatoru din Sabiiu Petru Rose'a că Comissariu reg., și s'au alesu de membrii ai acelu'a: d. Cancelistu în disponibilitate Basiliu Ardeleanu, d. Parochu gr.-or. în Cacov'a Alecsandru Lebu, d. Capitanu în pensiune Constantinu Stezariu, d. Parint. Protopopu gr. or. Ioann Hannia, d. Doctoru de drepturi Ioann Borcea, d. Directoru alu Scólei din Orlatu Moise Pang'a, d. Capitanu c. r. în pensiune Dionisiu Dragotu,

d. Parinte Prot. gr. cat. Ioann Russu, d. notariu în Boștia Basiliu Neamtiu, d. notariu în Talmaciu Friedrich Bock, d. Locoteninte c. r. în Pensiune Efraimu Stoia, d. Parochu gr. or. în Talmaciu Dimitriu Secarea, apoi do notariu alu Comitétulu d. Ioann Macelariu notariu în Racovitia. —

Pregatiri de dieta.

Sabiiu 23. Maiu. Diet'a ne sta la usă, în cordarea tuturor natiunilor, era mai vertosu a Românilor este mare, rezultatetele alegerilor se astépta cu nerăbdare, în Clusiu e tacere, că cându nu s'aru lucra nimic la Guvernu în directiunea acést'a; între natiunile țierei o miscare via, sioptiri acasi dintr'o parte acasi dintr'al't'a, ca conchiámarea dietei s'aru fi amanatu; óresi—care neincredere vrea să strabata în popor și să-i dea o directiune falsă.

În astufeliu de impregiurări nu e mirare, deca ochii Românilor sunt tintiti la jurnale și ascépta de-la ele óresicari deslusiți în afacerile acestea atău de momentóse. Dator'i'a noastră este și a fostu și pana acum'a a comunica on-publicu cetitoriu câtu s'aru poté mai multu despre acestu obiectu alu dilei, care astadi absórbé toate interesselo și aduce óresi-care nedomerire între popor, și astufelu a-i saturá curiositatea, deca nu ne arulipsi corespundintiele dela locurile competente. Cu toate acestea ni se pare a fi în pusețiune de a indestulá órisi-catu publiculu pe căi mai îndertate, și alu assecurá barem într'atât'a, ca Guvernu țierei se afla fatia cu diet'a în cea mai mare activitate; căci precum ni se scrie din afara, pe acolo s'aru fi latitu fain'a, ca elu s'aru fi constituitu în comisiuni spre elaborarea proiectelor pentru articuli de lege, prin care propositionile regesci să capete sanctiunea necesaria, și anume:

1. Comisiunea pentru inarticlarca natiunii romanesci și a confessiunelor ei, sub presidiulu D. V. Presiedinte gubernialu Conte Nemes consta din membrii guvernului I. Alduleanu că referinte, Conradu Schmidt, G. Grois, T. Haupt, A. Iacob, Kurunka, Rannicher.

2. Comisiunea pentru limbi. Totu sub acestu presidiu consta totu din mai susu laudatii Domni Consiliari guberniali; referinte însă e d. Grois.

3. Comisiunea pentru impartirea țierei totu că sub 2.

4. Comisiunea pentru tramiterea în Reichsrath sub presidiulu D. V. Presiedinte gubernialu V. Popp consta din DD. Alduleanu, Herbert că referent, Fekete, și Füllel.

5. Comisiunea pentru organizarea supremulu tribunalu judecătorescu consta totu din aceia membrii și sub acelu Presidiu cu aceea deosebire numai, că referintiele este D. Alduleanu.

6. Comisiunea pentru întocmirea listei regalistoru sub presidiulu Escellentiei Sele d. Conte Nemes consta din DD. Grois că referinte, Conrad Schmidt, Haupt, Alduleanu, Korunka.

Cele două comisiuni din urma să-si fia și finitu operatele sale și asternutu la locurile mai înalte. În privința celei din urma aflăm, ca s'aru fi propusu din toate natiunitățile câte 30 de barbati, asiá dara cu totii 120. Din Români se fia urmatorii. Esc. Sea D. Mitropolitu Sterc'a Siolutiu, Esc. Sea D. Episcopu A. Br. de Siagun'a, Pfa. S. D. Episcopu Alexi, DD. Canonici Cipariu și Negrutiu, DD. Prot. Popasu, Bodill'a și Hanni'a. D. Cons. de Curte Moldovanu, Cons. de scóle Dr. Vasiciu și Dr. Maioru-, DD. Comiti supremi Ladai, Nopcea (?) Capitani supremi Brann, Bohotielu, Adm. Puscariu și Buténu. Protonotariu Orbonasiu Ioanu Maieru, G. Baritiu, I. Muresianu, Gabr. Munteanu Constantinu Ioanu, DD. Judi regesci I. Macelariu G. Domsia; D. Cons. de Finantie Petru Manu, Maiorulu G. Poppu; Cap. Const. Stejaru.

Proiectulu de lege despre curtea judecătoresca de a treia instantia organizanda pentru marele Principatu Transsilvania aru fi cam în urmatoriulu chipu:

Art. 1. Pentru Marele Principatu alu Transsilvaniei se va înființa o curte judecătoresca de a trei'a instantia sub numirea: tabla regésca septemvirală transsilvană, care va avea scaunulu seu în launtrulu confinielor Marelui Principatu, și anume în locul resiedintiei Guverniului regecu transilvanu.

Art. 2. Tabl'a regésca septemvirală transilvană are pentru impregiurulu acestui Mare Principatu se primésca acelu cercu de activitate, care pana acum'a se cuveniá în referintia cu elu Curtii supreme judecătoresci și tribunalulu supremu urba-

rialu, adica senatul de justitia alu regescului Guvernu transilvanu. (Va urma).

Zernesci in 30/18 Maiu. Diu'a de astadi au fostu pentru locuitorii din cerculu Branului o di insemnata, caci astadi s'au efectuitu desfacerea tînutului acestuia de Districtulu Brasiovului si incorporarea lui la alu Fagarasiului. De si s'au scintu acest'a mai din'ainte din o publicare oficiosa; dar fiind-ca s'au radicat si unele proteste din partea cetatii Brasiovului in contr'a acestei intemplari, multi credeau ca pote se amana acest'a pana la Diet'a fiitoare; ci diu'a de astadi au radicatu indoiel'a celoru necredinciosi. Caci o comisiune dela Fagarasiu compusa din Domnulu Vice Capitanu Dragusianulu si D. Majoru de Pop'a, si alt'a de-la Brasiovu in persona D. Senatoru si Inspectoru tractualu Constantinu Ioann si oratorulu comunitatii, se intalnesce aici si incepe lucrările de transpositione in fati'a DD. judi, notari si a mai multoru reprezentanti comunali din fia-care comunitate din acestu tînutu in cancellari'a din Zernesci.

Innaintea de tote, adica dupa cetirea creditivelu DD. Comissari, — se scola D. Oratoru alu comunitatii Brasiovului si radica protestu infricosiatu in numele centumviratului Brasiovenescu, verbalu si inserisu, in contr'a acestei desfaceri pe cale necompetinla, (? Red.) cerendu a i se lua la protocolu. Dupa aceea se lua protocolulu de transpositione, si la finirea lui se scola D. Inspectoru tractualu Constantinu Ioann si intr'o cuventare scurta, dar petrunsi spuse judiloru, reprezentantiloru si toturoru celoru de fatia, ca functiunea Dlui de inspectoru de adi incolo inceta; eara in locu intra in functiune Jurisdictionea Fagarasiana. Din minutulu acest'a, dice, incetezu de a mai fi Inspectorulu D-vostra, Domniloru si fratiloru! Ve concedu mai incolo confratiloru nostri de unu sange de-la Fagarasiu, multiamindu-ve de increderea si onorea, ce mi-ati desfasuratu in totu timpulu servitiului meu, s. a. La care reprezentanti'a adunata cu adanci oftari ii intona de mai multeori. Sa traiasca! — Aicea apoi lua cuventu D. Protopopu localu Ioann Mecianu, care inca se afla fatia cu vreocativa preoti, si intr'o cuventare bine nemerita in numele toturoru comuneloru multiamindu Dlui Inspectoru pentru tractarea sea cea umana si tactulu seu celu intieptu, cu care s'a portatu catra totu omulu, descoperindu-i ca tînutulu acest'a n'au facutu acestu schimbu din alte interese, de catu numai ca sa se poata folosi de acelu santu dreptu alu alegerei, de care insa celu putinu de asta data la alegerea amplotatiloru n'am fostu norociti a ne bucura fiindca DD. Siefi ai Districteloru au dreptulu de denumire. —

Si prelanga acestea, ca sa i se dovedesca si mai multu multiamit'a tînutulu cu portarea DSale, i se admanua o adresa de multiamire subscrisa de toti reprezentantii de fatia, pe care DSea o priimi cu tota bunavointi'a, promitendu ca acest'a ii va servi de placuta suvenire.

Dupa acest'a urma cuventarea Dlui Vice-Capitanu Codru Dragusianulu cetita, carea n'au facutu nici o placere celoru de fatia, fiindca DSea in aceea ne-au assemenatu cu Jidovii lui Moisi dupa esirea din Egiptu, cari carindu asup'a conducatorulu loru si a mannei divine din candu in candu se incercau a se reintorce la caldarile cu carnea etc. Dar noi celu putinu asi ne credemu, ca stamuce-va mai bine in pricepere astadi decatu acei'a ai lui Moise atuncea, si acest'a i-am pote si dovedi Dlui Vice-Capitanu; si i-o spunemu francu, ca ne pare reu, deca asi putinu ne cunoscuc tocmai aceia, cari suntu chiamati a ne conduce. — „Sa nu asceptamu multe“, dise mai departe, „dela Dloru, adica de-la conducatori, ca pre acei'a nu-i are natiunea astadi, ci pre acei'a ii va crea viitorulu. Si cu acestea se incheia transpunerea.

I. C.

Ne tinemu de datorintia a rectificá parerea d. coresp. in privint'a cuventarei d. V. C. Codru Dragusianu publicata in nr. din urma alu foii nostre, credindu ca noi o-am intielesu mai bine. Noi cuventarea acest'a o aflamu intr'adeveru forte ponderosa si meduosa si deplin accomodata starei actuale a lucrurilor. Caci ce era mai ammesuratu acelu act, decatu a provoca poporulu braneanu a nu recrimina jurisdictionea, de sub care ese, si ce era mai modestu si mai nobilu din partea jurisdictionei celei noue, decatu a nu descepta sperantie

esagerate, care pote nu e'n stare a le implini? Ce folu? Se cadea dor, ca d. Vicecapitanu in momentulu acel'a solenu, uitandu demnitatea misiunii seles, sa'njure pre jurisdictionea de mai nainte si sa innaltie pre cea noua?! — Assemenea aflamu prea potrivita assemenarea cu Evreii din pustia, si ni-aru pare reu, deca acea assemenare adeveratu oratorica n'aru fi fostu intielesa bine. Ea va sa dica, ca precum Iudeii, mergendu spre libertate, tanjeau de selavia din Egiptu, cu carea se dedasera: asi si Braneni pote, castigandu unu folosu mare moralu, voru tanji de folosele cele mici materiale de pana acum. Si in privint'a acest'a profeti'a d. V. C. nu se pote sa nu se implinesca. — In fine, deca d. V. C. dice, ca „barbatii solidi, esperti si petrunsi de santitatea datorintiei loru catra poporulu nostru celu multu cercatu in cursulu timpuriloru inca nu-i avemu de ajunsu, ci venitorulu sa ni-i creze“, ce este acest'a alt'a, decatu unu adeveru, tristu ce e dreptu si dorerosu, dar cu tote acestea adeveru! — Red. „Tel. Rom.“

Resinari in 3 Iuniu. Comisiunea centrala de alegere a opidului nostru in siedint'a din 30 Maiu a. c. a determinatu pentru publicarea in comuna a conscrierei alegatoriloru de dieta dilele din 7 si 14 ale curentei. Au pasitu apoi in sensulu §. 42 c) din regul. provis. de dieta la alegerea comitetulu de trei pentru repuficerea si susceperea rechiamatiuniloru; acestu comitetu se compuse priu votisare din Doii V. Romanu, Maniu Drocu si Petru Albu; diu'a inceperii activitatii acestui comitetu se hotari pe 15 Iuniu a. c.

In cerculu-de alegere alu opidului nostru suntu 108 alegatori, intre cari unii platescu mai multu si de cate 130 fl. dare dreapta.

Varietati si noutati de di.

Dupa cumu spune „Herm. Ztg.“ etc., aru fi denumiti pentru infiintandulu tribunalu apelatorialu din Sabiu: de Vice Presiedinte consiliariulu gubernialu D. Herbert, de consiliari ai aceluasi: Iosifu Schneider, Judele regescu Elia Macellariu, Augustu Lassell, F. Schwarz, si M. Binder.

Ni se, scrie, ca in urm'a conclusului congressului nationalu comunele cercului Tatarlaca (comitatulu Cetatii de bal'a) au ofelritu de bunavointia 103 fl. pentru acoperirea speseloru congressului; pentru care credemu ca totu Romanulu transilvanu le va aduce multiamita in inim'a sea.

In Apoldulu mare se gasira mai multe antieitati, precum: pietri sapate, pietri cu inscriptiuni, statue ect., care se deducu din timpii Romaniloru seu pote si de mai nainte. —

Despre despoiarea prin talharia lui Franciscu Deak aflamu, ca aflandu-se elu la most'a cumnatulu seu in Pusta-St.-Lazslo, in 23 maiu c. n. ser'a la 9. ore intrara in casa patru talhari armati. Unulu remase in curte, unulu pazi camer'a servitoriloru, ca nu cumva sa scape vreunulu; doi intrandu in casa si dandu de Deak-lu intrebarea, cine e? Spunendu, ca e Deak si incredintandu-se despre acest'a, ii disera, sa nu-se tema. Intr'aceea venise stapanulu casei, fuse dusu de banditi in casa si provocatu ale da toti banii sei. Dar nemultiemindu-se cu 800 fl. Deak, ca sa nu mai bata pre cumnatulu seu, le dede banii sei de drumu 220. fl si orologiulu seu de auru. Banditiu dopa 1 1/2 ora se departara cu cuvintele: Uitative bine la noi, Domniloru ca sa nu spensurati pre alii nevinovati in loculu nostru! Apoi dederu lui Deak orologiulu inapoi, oprira sa nu iasa nimenea dopa ei 1/4 ora, si punendu-se pe caruti'a, din carea se deduse josu stapanulu, apucara la largulu, ear caruti'a dopa 1/2 ora o tramisera inapoi. —

Archeologii Steinbichel si Zandonati au aflatu urmele vechei cetati Aquileja. Zidurile ei cuprindu 4000 urme romane; pan'acum s'au desgropatu o parte din portile, turnurile, apaductele, amfiteatrolu, magazinulu de bucate, templulu consacratu celoru 12 dieitati ale anului, drumulu ce ducea la Rom'a s. a. —

Cancellari'a aulica croatica au cerutu opiniunea corporiloru professorale dela gimnasiile din Croati'a si Slavoni'a despre aceea, cari professori si pentru care specialitate aru pote elabora cartile scolare in limb'a croata. Corporile professorale au asternutu proieptele seles, si asi Croatii in

scurtu timpu voru avé tóte cartile scolare in limb'a sea

Banii de arama de câte un cruceriu si de câte o jumetate de cruceriu moneta conventiunala cu 1 Septembrie esu din cursu.

Secet'a prin Ungari'a atát'a au urcatu pretiulu nutretiiului, încátu pe alocurea o maja de fenu se platesce cu 5 f. v. a. si oile se vendu prin téguri numai cu pretiulu jánei.

Principatele romane unite.

Pe cându noi in Transsilvani'a ne pregatim din tóte potcirile, de a apuca si de a sustiné drepturile garantate noua cá si tuturoru popóreloru austriace prin tiner'a nostra constitutiune; pe cându noi Remáni transsilvani udámu si ingrijim cu barbatia consciuntiosa crudele plante resarite in scumpulu stratu alu patriei nóstre: pe atunci pe orizonulu Romaniei se pare ca se innaltia o tempesta, carea merita, cá sa ne radicámu si noi ochii cátra dens'a si sa ne insuflámu de ingrijire seriósá. In numerulu penultimu aduseseramu scirea, ca in 24 Maiu generalulu italianu, respective emigrantele magiaru Turr a sositu in Bucuresci si a descalecatu in consulatulu italianu. O corespundintia a „Pressei“ din Vienn'a ddo Bucuresci 26 Maiu afirma aceasta scire, adaugendu, ca misiunea lui Turr aru fi, de a pregati la marginea de medii resaritena a Austriei o resculare comuna a Románilor, Sérbiloru, Magiariloru si Poloniloru in spiritulu separárii loru nationale. Legatur'a secreta intre acesta resculare si starea de fatia a Europei, dupa corespundintia amintita, aru fi aceea, ca Russi'a s'aru fi aliatu cu Itali'a si amendoua acumu aru operá la planulu acelei resculari: Russi'a cá prin aceasta revolutiune in costele Austriei sa o sileasca pre această a intra in coalitiune cu dens'a si Prussi'a; ear Itali'a, cá fiindu ocupata Austri'a intr'alta parte si fiindu desbinata de cátra poterile apusene, ea (Itali'a) prin o lovire neasceptata sa pótá pune mân'a pe Veneti'a.

Generalulu Turr, dupa aceeași cerespundintia, sa fia statu in Bucuresci la inceputu fórte ascunsu, si numai dupa-ce aru fi primitu din partea ministrului presiedinte Cretulescu assecurarea despre accepterea planuriloru lui, sa fia pasitu in publicu. De aici se dice ca va calatori generalulu Turr la Odess'a, unde aru avé sub dispositiunea sea magazine mari de arme si de munitiune, ear adjutantii lui se voru apuca de lucru cá emissari.

O depesia telegrafica din 30 Maiu din Constantinopole spune, ca oficiri italiani si oficiri magiari in servitiu italianescu aru fi trecutu pe acolo, urmándu generalulu Turr in principatele dela Dunare.

Noi insiraramu aceste faine, dupa-cumu le primiramu. Precum cumpuraramu, asiá venduramu. Dintralte. Turr insusi publica prin diuarele románe o epistola, prin carea cearca a risipi credinti'a, cá elu aru fi venitu in Romani'a pentru de a aprinde o revolutiune in Galiti'a.

Epistol'a generalulu Turr in Buciumulu nr. 39. suna asiá: Domnule Redactoru!

Ve rogu sa bine voiti a tipari in stimabilulu DV. diuaru declaratiunea urmatóre:

„Venirea mea in Principatele Unite an fostu comentata de diferite feluri, si mai multi Poloni au manifestatu team'a, ca amu intentiunea de a organisa o miscare in Galiti'a.

„Precum nu recunoseu la nici unu Polonu dreptulu de a rescula Ungari'a, totu asiá nu me credu in dreptu de a incepe cea mai mica miscare in Galiti'a.

Priimiti, Dle Redactoru, incredintiarea deosebitei mele consideratiuni“.

G. Turr
Dupa unu telegramu din „Fremdenblatt“ Principele Cus'a aru fi denumitu pre generalulu Turr de comandante supremu preste tóte trupele moldo-románe.

Itali'a.

Deschiderea parlamentulu in 25 Maiu se facu cu mare solemnitate. Impregiurimea piatiei castelului si a piatiei Carignano era plina de garda nationala, trupe regesci si privitori, tribunele in sal'a siedintieloru erau indeseuite de domni si dame. Regele se sui pe tronu intre acclamatiuni vii. In logea diplomatica se vedeá printiulu Humbert si Dues'a

Redactoru respundietoru Zacharia Boiu.

de Genov'a; ambasadorii ocupara alta parte a tribunei. De fatia fura ministrii (?) Engliterei, Franciei, Prussiei, Turciei, Belgiei etc. Ministrii stetura de a dreapt'a si de a stang'a tronului. Regele ceti cuventulu de tronu, care mai cu seama unde pomenesce disciplin'a si bravur'a armatei, in crederea natiunei in armele sele propri si dorint'a regelui de a vede decisa sórtea Italiei, fu priimita cu aplausu. Dupa cuventulu de tronu ministrulu de interne proclamá, ca sesiunea din 1863 este dechisa. C. Oest. Z.

Russi'a.

„Europ'a de Frankfurt scire despre starea lucruriloru diplomatice in caus'a polona: „ca poterile asiá de putina in credere au in adunarea unui congressu, încátu in Londr'a si Parisu se ocupa oficieri de geniu cu studiulu planulu de espeditiune bellica. Parerile se apléca a crede ca pentru ocuparea Finnii, spre a luá prin o bataia norocósa Petropolea.“ Tóte jurnalele in sa comentéza scirea acest'a cu (?).—

ad Nr. 69|1863.

20—3

Edictu.

Ann'a Banu din Poiéna Scaunulu Mercurei, care cu necredintia au parasitu pre legiuitulu seu barbatu Nicolea Banu totu din Poiéna, se provóca prin acest'a, cá in terminu de unu anu si 10 díle dela datulu de fatia negresitu sa se infatisiedie la acestu Scaunu Protopopescu inpersóna, seu prin Procuratoru, spre a stá fatia cu legiuitulu seu sotiu, pentru ca neivindu-se, se va hotari si fara de dâns', ceea ce legea dictédia.

Sabiiu 1 Maiu 1863.

Petru Badila, Prot. gr-res. alu Mercurii.

18—3

EDICTU

Prin care Andreiu Vladu Danila din Hermanu, Districtulu Brasiovului, care de unu anu si 7 luni au parasitu pre legiuit'a sa sotia Mari'a Stoian Moldovanu din Bodu, si acariuia locu si modu de petrecere nu se scie, se ndatoréza, cá in terminu de unu anu si o di, dela datulu de fatia se se presenteze inaintea Scaunulu Protopopescu subscrisu, cáci la dincontra si in lips'a lui se voru decide cele prescise de S. Canóne ale bisericei nóstre gr. orientale.

Brasiovu in 26 Aprile 1863.

Scaunulu Protopopescu gr. or. din Tractulu H. alu Brasiovului.

Ioann Petricu m. p. Protopopu.

Nr. 21—2

Constantinu Bugarski

negoliatoru de specerii, marfe coloniale si de colori in Sabiiu recomanda depositulu seu bine assortatu de zacharu, cafeá, urediu, oleuri si tóte márfile de speceria pelंगा assecurarea celoru mai fine márfuri si a celui mai promptu servitiu.

Localulu de vendiare: Strad'a de susu a Cismadefi in cas'a domnului Androne Nr. 143.

23—1

Insciintiare.

Catalogu generalu romanescu alu libreriei lui S. D. Filtsch din Sabiiu esitu de nou cu pretiuri scadute, doritoriloru, cari se voru adressa cu epistole francate, se tramite gratis si franco.

Burs'a din Vien'a in 6 Iuniu. 1863.
25 Maiu.

Metalicele 5%	75 90	Actiile de creditu	192 40
Imprumutulu nat. 5%	80 90	Argentulu	110 35
Actiile de banca	792	Galbinulu	5 30

Editur'a si tipariulu tipografiei diecsane.